

DOPORUČENÍ KOMISE (EU) 2024/606

ze dne 18. prosince 2023

k návrhu aktualizovaného integrovaného vnitrostátního plánu Estonska v oblasti energetiky a klimatu na období 2021–2030 a k souladu opatření Estonska s unijním cílem klimatické neutrality a se zajištěním pokroku v oblasti adaptace

(Pouze estonské znění je závazné)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 292 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013⁽¹⁾, a zejména na čl. 9 odst. 2 a čl. 14 odst. 6 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999⁽²⁾, a zejména na čl. 7 odst. 2 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

Doporučení k návrhu aktualizovaného integrovaného vnitrostátního plánu Estonska v oblasti energetiky a klimatu (NKEP) na období 2021–2030

- (1) Estonsko předložilo návrh aktualizovaného integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu dne 15. srpna 2023.
- (2) Článek 3 a příloha I nařízení (EU) 2018/1999 (dále jen „nařízení o správě“) stanoví prvky, které mají aktualizované integrované vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu obsahovat. V prosinci 2022 přijala Komise pokyny pro členské státy týkající se procesu a rozsahu přípravy návrhu a konečné verze aktualizovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu⁽³⁾. V pokynech byly určeny osvědčené postupy a popsány důsledky nedávného politického, právního a geopolitického vývoje v politikách v oblasti energetiky a klimatu.
- (3) V souvislosti s plánem REPowerEU⁽⁴⁾ a v rámci cyklů evropského semestru 2022 a 2023 se Komise výrazně zaměřila na reformní a investiční potřeby členských států v oblasti energetiky a klimatu, aby urychlením ekologické a spravedlivé transformace posílila energetickou bezpečnost a cenovou dostupnost. To se odráží ve zprávách o Estonsku 2022 a 2023⁽⁵⁾ a v doporučeních Rady pro Estonsko⁽⁶⁾. Nejnovější doporučení pro zemi by měly členské státy zohlednit v konečných verzích svých aktualizovaných integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 243, 9.7.2021, s. 1.

⁽³⁾ Sdělení Komise o pokynech pro členské státy k aktualizaci vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu na období 2021–2030 (Úř. věst. C 495, 29.12.2022, s. 24).

⁽⁴⁾ COM(2022) 230 final.

⁽⁵⁾ SWD(2022) 608 final, SWD(2023) 606 final.

⁽⁶⁾ COM(2022) 608, doporučení pro doporučení Rady; COM(2023) 606 final, doporučení pro doporučení Rady.

- (4) Doporučení Komise týkající se plnění vnitrostátních cílů podle nařízení o „sdílení úsilí“⁽⁷⁾ vycházejí z pravděpodobnosti, že členské státy dodrží cíle pro rok 2030, s přihlédnutím k pravidlům pro využívání flexibility podle uvedeného nařízení.
- (5) Cílem doporučení Komise týkajících se zachycování, využití a ukládání uhlíku (CCUS) je získat přehled o zamýšleném zavádění těchto technologií na vnitrostátní úrovni, včetně informací o ročních objemech CO₂, u nichž se plánuje, že budou do roku 2030 zachyceny, v členění podle zdroje zachyceného CO₂ pocházejícího ze zařízení, na něž se vztahuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES⁽⁸⁾, nebo z jiných zdrojů, jako jsou biogenní zdroje nebo zachycování přímo ze vzduchu; o plánované dopravní infrastrukturu pro CO₂ a o případné vnitrostátní kapacity pro ukládání CO₂ a objemech vtláčení CO₂, u nichž se plánuje, že budou v roce 2030 k dispozici.
- (6) Doporučení Komise týkající se výkonnosti podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/841⁽⁹⁾ (o využívání půdy, změnách ve využívání půdy a lesnictví, dále jen „nařízení o LULUCF“) se zabývají tím, jak členský stát naplňuje pravidlo nulového pasivního zůstatku na období 2021–2025 (období 1) a svůj vnitrostátní cíl pro období 2026–2030 (období 2) s přihlédnutím k pravidlům pro využívání flexibility stanoveným v uvedeném nařízení. Doporučení Komise rovněž zohledňují, že v období 1 budou případná překročení emisí podle nařízení o LULUCF automaticky převedena pod nařízení o „sdílení úsilí“.
- (7) Má-li adaptace na změnu klimatu náležitě podpořit dosažení cílů v oblasti energetiky a zmírňování změny klimatu, je nezbytné identifikovat potenciální nebezpečí, která jsou se změnou klimatu spojená, a analyzovat zranitelnost a rizika v oblasti klimatu, která mohou mít dopad na příslušné oblasti, obyvatelstvo a odvětví. Doporučení Komise týkající se adaptace zohledňují, v jaké míře Estonsko do svého aktualizovaného NKEP začlenilo adaptační cíle, které zohledňují klimatická rizika, jež by Estonsku mohla bránit v plnění cílů a úkolů energetické unie. Bez konkrétních adaptačních politik a opatření, plánovaných a prováděných, je dosažení cílů v jednotlivých rozměrech energetické unie ohroženo.
- (8) Doporučení Komise týkající se ambicí v oblasti energie z obnovitelných zdrojů vycházejí ze vzorce stanoveného v příloze II nařízení (EU) 2018/1999, který je založen na objektivních kritériích, a z hlavních politik a opatření, které v návrhu aktualizovaného NKEP Estonska chybí, aby bylo možné včas a nákladově efektivním způsobem dosáhnout vnitrostátního příspěvku Estonska k závaznému cíli Unie v oblasti energie z obnovitelných zdrojů ve výši nejméně 42,5 % v roce 2030, a to se společným úsilím o jeho zvýšení na 45 % podle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001⁽¹⁰⁾, pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů. Doporučení Komise rovněž vycházejí z příspěvku Estonska ke specifickým cílům článků 15a, 22a, 23, 24 a 25 uvedené směrnice a ze

(7) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/842 ze dne 30. května 2018 o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 přispívajícím k opatřením v oblasti klimatu za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody a o změně nařízení (EU) č. 525/2013 (Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 26), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/857 ze dne 19. dubna 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2018/842 o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 přispívajícím k opatřením v oblasti klimatu za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody a nařízení (EU) 2018/1999 (Úř. věst. L 111, 26.4.2023, s. 1).

(8) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES (Úř. věst. L 275, 25.10.2003, s. 32).

(9) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/841 ze dne 30. května 2018 o zahrnutí emisí skleníkových plynů a jejich pohlcování v důsledku využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví do rámce politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 a o změně nařízení (EU) č. 525/2013 a rozhodnutí č. 529/2013/EU (Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 1), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/839 ze dne 19. dubna 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2018/841, pokud jde o oblast působnosti, zjednodušení pravidel pro vykazování a zajištění souladu a stanovení cílů členských států pro rok 2030, a nařízení (EU) 2018/1999, pokud jde o zlepšení monitorování, vykazování, sledování pokroku a přezkum (Úř. věst. L 107, 21.4.2023, s. 1).

(10) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2413 ze dne 18. října 2023, kterou se mění směrnice (EU) 2018/2001, nařízení (EU) 2018/1999 a směrnice 98/70/ES, pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů, a zrušuje směrnice Rady (EU) 2015/652 (Úř. věst. L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

souvisejících politik a opatření k jejímu rychlému provedení ve vnitrostátním právu a uplatňování. Doporučení rovněž odrážejí význam rozvoje komplexního dlouhodobého plánování pro zavádění energie z obnovitelných zdrojů, a zejména větrné energie, s cílem zvýšit viditelnost evropského výrobního odvětví a provozovatelů sítí v souladu s evropským balíčkem opatření v oblasti větrné energie ⁽¹¹⁾.

- (9) Doporučení Komise týkající se vnitrostátního příspěvku v oblasti energetické účinnosti vycházejí z článku 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1791 ⁽¹²⁾ o energetické účinnosti a vzorce v příloze I uvedené směrnice a ze souvisejících politik a opatření, kterými se provádí.
- (10) Doporučení Komise se zaměřují zvláště na cíle, úkoly a příspěvky a související politiky a opatření k naplnění plánu REPowerEU za účelem rychlého ukončení závislosti na ruských fosilních palivech. Jsou v nich zohledněny zkušenosti získané při provádění balíčku „Bezpečná zima díky úsporám plynu“ ⁽¹³⁾. Doporučení odrážejí naléhavou nutnost posílit odolnost energetického systému s ohledem na povinnosti vyplývající z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/941 ⁽¹⁴⁾ o rizikové připravenosti v odvětví elektroenergetiky a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ⁽¹⁵⁾ o bezpečnosti dodávek zemního plynu a v souladu s doporučením Komise o ukládání energie ⁽¹⁶⁾.
- (11) Doporučení Komise zohledňují potřebu urychlit integraci vnitřního trhu s energií s cílem zvýšit úlohu flexibility a posílit postavení spotřebitelů a zajistit jejich ochranu. Zohledňují rovněž důležitost zjištění počtu domácností trpících energetickou chudobou v souladu s požadavky článku 3 nařízení (EU) 2018/1999 a doporučení Komise (EU) 2023/2407 ⁽¹⁷⁾.
- (12) Doporučení Komise odrážejí význam zajištění dostatečných investic do výzkumu a inovací v oblasti čisté energie s cílem podpořit jejich rozvoj a výrobní kapacity, včetně vhodných politik a opatření pro energeticky náročná průmyslová odvětví a další podniky, a dále potřebu zvýšit kvalifikaci pracovní síly pro průmysl s nulovými čistými emisemi s cílem upevnit v Unii silnou, konkurenceschopnou a čistou ekonomiku.
- (13) Doporučení Komise vycházejí ze závazků přijatých v rámci Pařížské dohody, pokud jde o postupný útlum využívání fosilních paliv, jakož i z důležitosti postupného ukončování dotací na fosilní paliva.
- (14) Doporučení Komise týkající se investičních potřeb navazuje na její posouzení, zda návrh aktualizovaného plánu poskytuje celkový přehled investičních potřeb k dosažení cílů, úkolů a příspěvků pro všechny rozměry energetické unie, zda uvádí zdroje financování a rozlišuje přítomné soukromé a veřejné zdroje zda jsou investice, které plán uvádí, v souladu s plánem Estonska pro oživení a odolnost, estonským plánem spravedlivé územní transformace a doporučeními pro Estonsko na období 2022–2023 vydanými v rámci evropského semestru a zda návrh zahrnuje důkladné makroekonomické posouzení plánovaných politik a opatření. NKEP by měl zajistit transparentnost a předvídatelnost vnitrostátních politik a opatření, aby se posílila investiční jistota.

⁽¹¹⁾ Sdělení o Evropském akčním plánu pro větrnou energii, COM(2023) 669 final ze dne 24. října 2023, a sdělení o plnění cílů EU v oblasti obnovitelné energie na moři, COM(2023) 668 final.

⁽¹²⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1791 ze dne 13. září 2023 o energetické účinnosti a o změně nařízení (EU) 2023/955 (přepřacované znění) (Úř. věst. L 231, 20.9.2023, s. 1).

⁽¹³⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, „Bezpečná zima díky úsporám plynu“, COM(2022) 360 final.

⁽¹⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/941 ze dne 5. června 2019 o rizikové připravenosti v odvětví elektroenergetiky a o zrušení směrnice 2005/89/ES (Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 1).

⁽¹⁵⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ze dne 25. října 2017 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu a o zrušení nařízení (EU) č. 994/2010 (Úř. věst. L 280, 28.10.2017, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Doporučení Komise ze dne 14. března 2023 o ukládání energie – podpora dekarbonizovaného a bezpečného energetického systému EU (Úř. věst. C 103, 20.3.2023, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Doporučení Komise (EU) 2023/2407 ze dne 20. října 2023 týkající se energetické chudoby (Úř. věst. L, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj>).

- (15) Doporučení Komise odrážejí zásadní význam širokých regionálních konzultací a zajištění včasné a inkluzivní konzultace o plánu, včetně účinné účasti veřejnosti s dostatečnými informacemi a časovým rámcem, v souladu s Aarhuskou úmlouvou ⁽¹⁸⁾.
- (16) Doporučení Komise týkající se spravedlivé transformace odrážejí posouzení toho, zda estonský plán dostatečně podrobně identifikuje příslušné sociální dopady klimatické a energetické transformace a její dopady na zaměstnanost a dovednosti a zda popisuje odpovídající doprovodné politiky a opatření, které spravedlivou transformaci podporují, a zda současně přispívá k prosazování lidských práv a genderové rovnosti.
- (17) Doporučení Komise Estonsku vycházejí z posouzení návrhu jeho aktualizovaného NKEP ⁽¹⁹⁾, které se zveřejňuje souběžně s tímto doporučením.
- (18) Estonsko by mělo tato doporučení náležitě zohlednit při vytváření konečné verze svého aktualizovaného integrovaného NKEP, který má být předložen do 30. června 2024.

Doporučení týkající se souladu s unijním cílem klimatické neutrality a se zajištěním pokroku v oblasti adaptace

- (19) Podle nařízení (EU) 2021/1119 (evropský právní rámec pro klima) je Komise povinna posoudit soulad vnitrostátních opatření s cílem klimatické neutrality a se zajištěním pokroku v oblasti adaptace. Soulad opatření Estonska s těmito cíli již Komise posoudila ⁽²⁰⁾. Níže uvedená doporučení z uvedeného posouzení vycházejí. Estonsko by mělo tato doporučení náležitě zohlednit a naplnit je v souladu s evropským právním rámcem pro klima.
- (20) Zatímco unijní čisté emise skleníkových plynů (včetně emisí z využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví (LULUCF) a s výjimkou mezinárodní dopravy) vykazují celkově sestupný trend, který v zásadě odpovídá lineární trajektorii k dosažení cíle Unie v oblasti klimatu do roku 2030 ve výši -55 % a unijního cíle dosažení klimatické neutrality do roku 2050, tempo snižování emisí se musí urychlit a je nezbytné, aby členské státy přijaly příslušná opatření. Jednotlivé členské státy dosáhly různého pokroku, přičemž jsou patrné některé odvětvové výzvy a slabiny, které je zapotřebí neprodleně řešit. Z posouzení provedeného na základě dostupných informací vyplývá, že pokrok při plnění unijního cíle klimatické neutrality se v případě Estonska jeví jako nedostatečný. Klíčové pro uskutečnění hospodářské transformace, která je potřebná k dosažení uvedeného cíle Unie, jsou spolehlivé dlouhodobé strategie.
- (21) Předpokladem strategické a dobře nastavené adaptační politiky je důkladné posouzení rizik. Adaptační politika by měla vycházet z nejnovějších vědeckých poznatků o klimatu a z výsledků zátěžových testů a měla by být pravidelně aktualizována, aby bylo možné určit obyvatelstvo, infrastrukturu a odvětví, které jsou vůči změně klimatu nejzranitelnější. Je zapotřebí silných adaptačních strategií a plánů, aby se zajistil neustálý pokrok v oblasti společenské, politické a hospodářské připravenosti v souladu s evropským právním rámcem pro klima a předcházelo se dopadům souvisejícím s klimatem. S cílem pomoci členským státům při aktualizaci a provádění komplexních vnitrostátních adaptačních strategií, plánů a politik přijala Komise v červenci 2023 soubor pokynů ⁽²¹⁾. Monitorování a hodnocení úsilí v oblasti adaptace je nezbytné pro udržení odpovědnosti a zlepšení adaptační politiky.
- (22) Klíčovým prvkem pro předcházení potenciálním škodám nebo pro jejich zmírnění, pro využití příležitostí a pro zvládání důsledků je systémová schopnost přizpůsobit se změně klimatu. Fyzické dopady změny klimatu se vyvíjejí rychleji, než se očekávalo. Na všech úrovních státní správy a ve veřejném i soukromém sektoru je třeba dosáhnout pokroku v adaptační kapacitě a k tomu je potřebné větší povědomí o zranitelnosti a rizicích. Místní úroveň má pravomoci, které mohou mít na odolnost vůči změně klimatu širší dopad. Velký význam má vypracování a provádění adaptačních politik na nižší než celostátní úrovni.

⁽¹⁸⁾ Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně ve věcech životního prostředí ze dne 25. června 1998 (Aarhuská úmluva).

⁽¹⁹⁾ SWD(2023) 912.

⁽²⁰⁾ Zpráva o pokroku EU při provádění opatření v oblasti klimatu za rok 2023, COM(2023) 653 final, a pracovní dokument útvarů Komise o posouzení pokroku v oblasti přizpůsobení se změně klimatu v jednotlivých členských státech podle evropského právního rámce pro klima, SWD(2023) 932.

⁽²¹⁾ Pokyny k adaptačním strategiím a plánům členských států (Úř. věst. C 264, 27.7.2023, s. 1).

DOPORUČUJE ESTONSKU:

POKUD JDE O NÁVRH AKTUALIZOVANÉHO VNITROSTÁTNÍHO PLÁNU V OBLASTI ENERGETIKY A KLIMATU PODLE NAŘÍZENÍ (EU) 2018/1999

1. Stanovit další politiky a opatření, které budou nákladově efektivní, a to i v odvětví zemědělství a pro emise jiné než CO₂, včetně metanu, N₂O a F-plynů z průmyslových procesů a používání produktů, zemědělství a nakládání s odpady, aby se podařilo překlenout předpokládanou mezeru ve výši 12,6 procentního bodu a splnit vnitrostátní cíl v oblasti emisí skleníkových plynů ve výši v podobě snížení o 24 % v roce 2030 ve srovnání s úrovněmi roku 2005 podle nařízení o „sdílení úsilí“. Poskytnout aktualizované projekce, aby bylo patrné, jak stávající a plánované politiky zajistí splnění cíle, a aby se v případě potřeby stanovilo, jak budou k dosažení souladu využity možnosti flexibility, které nařízení o „sdílení úsilí“ nabízí. Doplnit informace o politikách a opatřeních a v této souvislosti jasně vymezit jejich oblast působnosti, harmonogram a pokud možno očekávaný dopad na snížení emisí skleníkových plynů, a to i v případě opatření v programech financování Unie, jako je společná zemědělská politika.
2. Určit objem emisí CO₂, které by mohly být do roku 2030 každoročně zachyceny, včetně zdroje. Uvést podrobnosti o způsobu dopravy zachyceného CO₂. Určit celkovou kapacitu pro ukládání CO₂ a objemy vtláčení CO₂, které budou do roku 2030 k dispozici.
3. Stanovit konkrétní cestu k dosažení vnitrostátního cíle v oblasti LULUCF stanoveného v nařízení (EU) 2018/841. Zahrnout další opatření v odvětví LULUCF, zejména pokud jde o udržitelné obhospodařování lesů na znehodnocené/neobhospodařované lesní půdě a obnovu rašelinišť a těžbu rašeliny, a kvantifikovat jejich očekávané dopady, aby se zajistilo, že pohlcení skleníkových plynů v tomto odvětví bude účinně sladěno s pravidlem nulového pasivního zůstatku do roku 2025, s cílem EU pro čisté pohlcení do roku 2030 ve výši –310 milionů tun ekvivalentu CO₂ a s vnitrostátním cílem pro pohlcení ve výši –434 kilotun ekvivalentu CO₂ stanoveným v nařízení (EU) 2018/841. Poskytnout jasné informace o tom, jak jsou veřejné prostředky (jak unijní fondy, včetně společné zemědělské politiky, tak státní podpora) a soukromé financování prostřednictvím režimů uhlíkového zemědělství důsledně a účinně využívány k dosažení vnitrostátního cíle pro čisté pohlcení. Poskytnout informace o stavu a pokroku, kterého má být dosaženo při zajišťování zlepšení směrem k vyšším úrovním přesnosti/zeměpisně přesným souborům údajů pro monitorování, vykazování a ověřování v souladu s částí 3 přílohy V nařízení (EU) 2018/1999.
4. Poskytnout doplňující analýzu příslušných zranitelností a rizik v oblasti klimatu, pokud jde o dosažení vnitrostátních cílů, úkolů a příspěvků a politiky a opatření v jednotlivých rozměrech energetické unie. Lépe popsat a kvantifikovat vazbu na konkrétní cíle a politiky energetické unie, které by adaptační politiky a opatření měly podporovat. Dostatečně podrobně stanovit další adaptační politiky a opatření, které napomohou tomu, aby Estonsko splnilo své vnitrostátní cíle, úkoly a příspěvky v rámci energetické unie.
5. Poskytnout odhadované trajektorie a dlouhodobý plán zavádění technologií v oblasti energie z obnovitelných zdrojů v příštích deseti letech s výhledem do roku 2040. Zahrnout orientační cíl pro inovativní technologie v oblasti energie z obnovitelných zdrojů do roku 2030 v souladu se směrnicí (EU) 2018/2001 v platném znění. Zahrnout konkrétní cíle přispívající k orientačním dílčím cílům v oblasti budov a průmyslu pro rok 2030 a závazný dílčí cíl pro paliva z obnovitelných zdrojů nebiologického původu používaná v průmyslu do roku 2030 v souladu se směrnicí (EU) 2018/2001 v platném znění. Zahrnout orientační cíl v oblasti dálkového vytápění a chlazení na období 2021–2030. Upřesnit, jakého cíle hodlá Estonsko dosáhnout v odvětví dopravy pomocí povinnosti uložené dodavatelům paliv, a to i prostřednictvím dílčího cíle pro pokročilá biopaliva a paliva z obnovitelných zdrojů nebiologického původu, přičemž je třeba zajistit, aby byla dodržena minimální úroveň paliv z obnovitelných zdrojů nebiologického původu v roce 2030.
6. Dále rozvinout podrobné a kvantifikované politiky a opatření způsobem, který umožní včasné a nákladově efektivní dosažení svého vnitrostátního příspěvku k závaznému cíli EU v oblasti energie z obnovitelných zdrojů ve výši nejméně 42,5 % do roku 2030, s ohledem na společné úsilí o jeho zvýšení na 45 %. Zejména popsat, jak hodlá urychlit zavádění obnovitelných zdrojů prostřednictvím dalších opatření v oblasti záruk původu a rámce na podporu samospotřeby a společenství pro obnovitelné zdroje. Podrobněji vysvětlit, jak hodlá rozvíjet rámec na podporu vyšší integrace mezi elektroenergetickou sítí a sítí vytápění a chlazení. Popsat, jak hodlá pokrýt návrh povinnosti uložené dodavatelům paliv v odvětví dopravy, jakož i srovnatelná opatření na podporu vodíku v průmyslu, a připravit EU na obchod s vodíkem z obnovitelných zdrojů.

7. Zahrnout posouzení vnitrostátních dodávek lesní biomasy pro energetické účely v období 2021–2030 v souladu s posílenými kritérii udržitelnosti podle článku 29 směrnice (EU) 2018/2001 v platném znění. Zahrnout posouzení slučitelnosti předpokládaného využívání lesní biomasy pro výrobu energie s povinnostmi Estonska podle revidovaného nařízení o LULUCF, zejména pro období 2026–2030, spolu s vnitrostátními opatřeními a politikami k zajištění uvedené slučitelnosti. Zahrnout další opatření na podporu udržitelné výroby biometanu, a to s ohledem na potenciál a výrobu udržitelného bioplynu/biometanu v Estonsku, profil spotřeby zemního plynu a stávající infrastrukturu a na využívání digestátu a biogenního CO₂.
8. V co největší možné míře poskytnout očekávaný harmonogram kroků vedoucích k přijetí legislativních a nelegislativních politik a opatření, kterými se ustanovení směrnice (EU) 2018/2001 v platném znění provádějí ve vnitrostátním právu a uplatňují, zejména pokud jde o opatření uvedená v předchozích bodech.
9. Zahrnout vnitrostátní příspěvek v oblasti energetické účinnosti týkající se spotřeby primární energie k orientačnímu cíli týkajícímu se spotřeby primární energie v EU v souladu s článkem 4 a přílohou I směrnice (EU) 2023/1791. Zahrnout objem snížení spotřeby energie, kterého mají dosáhnout všechny veřejné subjekty, v členění podle odvětví, a objem kumulativních úspor energie, kterých má být dosaženo v období od 1. ledna 2021 do 31. prosince 2030, a případně vysvětlení, jak byla stanovena roční míra úspor a výchozí scénář pro výpočet.
10. Uvést úplné politiky a opatření k dosažení vnitrostátních příspěvků v oblasti energetické účinnosti a zejména popsat, jak bude naplňována zásada „energetická účinnost v první řadě“. Stanovit opatření v oblasti úspor energie, aby se zajistilo dosažení požadovaného objemu kumulativních úspor energie v konečné spotřebě do roku 2030. Specifikovat robustní programy financování v oblasti energetické účinnosti a režimy finanční podpory, které jsou schopny mobilizovat soukromé investice a dodatečné spolufinancování.
11. Zahrnout aktualizované ambice týkající se zajištění energeticky vysoce účinného a dekarbonizovaného vnitrostátního fondu budov a transformace stávajících budov na budovy s nulovými emisemi do roku 2050, včetně průběžných milníků pro roky 2030 a 2040, a srovnání s nejnovější dlouhodobou strategií renovace. Zahrnout více informací o politikách a opatřeních pro provádění soudržné dlouhodobé strategie renovací, která se konkrétně zabývá rozsáhlými renovacemi se zvláštním zaměřením na energeticky nejnáročnější budovy a zranitelné spotřebitele, dekarbonizaci vytápění a instalaci obnovitelných zdrojů energie v budovách, a uvést jejich očekávaný dopad na úspory energie spolu s financováním a investicemi.
12. Dále vysvětlit, jak Estonsko významně posílí rozměr energetické bezpečnosti, zejména stanovením konkrétních opatření k diverzifikaci zdrojů energie a k další podpoře snižování poptávky po plynu do roku 2030. Posílit odolnost energetického systému, zejména stanovením cíle pro zavádění skladování energie. Specifikovat plánované politiky a opatření s ohledem na možnou budoucí úlohu jaderné energie ve skladbě zdrojů energie, a to i s přihlédnutím k diverzifikaci a dlouhodobým dodávkám jaderných materiálů, paliva, náhradních dílů a služeb v případě výstavby nových jaderných bloků a k dlouhodobému nakládání s jaderným odpadem. Objasnit plány na zřízení příslušného vnitrostátního právního, regulačního a správního rámce a na posílení kapacity úřadu pro jadernou bezpečnost, aby bylo možné naplnit ambice případného programu v oblasti jaderné energetiky. Posoudit přiměřenost ropné infrastruktury (zásoby ropy) vzhledem k očekávanému poklesu poptávky po ropě a k přechodu na nízkouhlíkové alternativy.
13. Předložit jasné cíle a úkoly týkající se reakce na poptávku, aby se na základě posouzení potřeb flexibility zlepšila flexibilita energetického systému, a popsat konkrétní opatření k usnadnění integrace do energetického systému v souvislosti s článkem 20a směrnice (EU) 2018/2001 ve znění směrnice (EU) 2023/2413. Rozvíjet konkurenceschopnější maloobchodní trhy a posílit postavení spotřebitelů na maloobchodním trhu.
14. Podrobněji rozpracovat přístup k řešení energetické chudoby tak, aby zahrnoval konkrétní měřitelný cíl jejího snížení, jak požaduje nařízení (EU) 2018/1999, přičemž se zohlední doporučení (EU) 2023/2407. Poskytnout další podrobnosti o stávajících a potenciálních opatřeních k řešení energetické chudoby a o vyhrazených finančních zdrojích z hlediska sociální politiky (cenová dostupnost) i strukturálních opatření v oblasti energetiky. Dále vysvětlit, jak se ke zmírnění energetické chudoby předpokládá zavést využívání opatření v oblasti energetické účinnosti v rámci systému povinného zvyšování energetické účinnosti, jak požaduje nařízení (EU) 2018/1999.

15. Podrobněji vyjasnit vnitrostátní cíle v oblasti výzkumu, inovací a konkurenceschopnosti za účelem zavádění čistých technologií a v této souvislosti stanovit cestu pro roky 2030 a 2050 na podporu dekarbonizace průmyslu a přechodu podniků na klimaticky neutrální a oběhové hospodářství. Předložit politiky a opatření na podporu rozvoje projektů pro nulové čisté emise, včetně těch, které jsou relevantní pro energeticky náročná odvětví. Popsat předvídatelný a zjednodušený regulační rámec pro povolovací postupy a způsob, jakým bude tam, kde je to potřebné, zjednodušen přístup k vnitrostátnímu financování. Poskytnout podrobné politiky a opatření, které umožní rozvoj dovedností souvisejících s čistou energií a usnadní otevřený obchod pro odolné a udržitelné dodavatelské řetězce klíčových součástí a zařízení pro nulové čisté emise.
16. Specifikovat reformy a opatření k mobilizaci soukromých investic, které jsou potřebné k dosažení cílů v oblasti energetiky a klimatu. Poskytnout komplexní a ucelený přehled potřeb veřejných a soukromých investic v souhrnu a v členění podle odvětví. Doplnit přístup „shora dolů“ pro celé hospodářství projektově specifickým posouzením „zdola nahoru“. Uvést rozpis celkových investičních potřeb s dalšími informacemi o vnitrostátních, regionálních a unijních zdrojích financování a také o soukromých finančních zdrojích, které mají být mobilizovány. Přidat stručný popis typu režimů finanční podpory zvolených pro provádění politik a opatření, které jsou financovány z veřejného rozpočtu, a využívání kombinovaných finančních nástrojů využívajících granty, půjčky, technickou pomoc a veřejné záruky, včetně úlohy vnitrostátních podpůrných bank v příslušných režimech a/nebo způsobu mobilizace soukromého financování. Zvážit jako možný zdroj financování nákladově efektivní provádění převodů do jiných členských států podle nařízení o „sdílení úsilí“. Poskytnout důkladné posouzení makroekonomického dopadu plánovaných politik a opatření.
17. Nastínit, jak jsou politiky a opatření obsažené v aktualizovaném plánu sladěny s estonským národním plánem pro oživení a odolnost, včetně kapitoly REPowerEU.
18. Vysvětlit, jak a do kdy hodlá Estonsko ukončit dotace na fosilní paliva. Podrobně vysvětlit, jak Estonsko plánuje postupný útlum využívání tuhých fosilních paliv pro výrobu energie, a objasnit související závazky a opatření.
19. Poskytnout podrobné informace o důsledcích klimatické a energetické transformace v sociální oblasti a v oblasti zaměstnanosti a dovedností nebo o jakýchkoli jiných distribučních dopadech této transformace a o plánovaných cílech, politikách a opatřeních na podporu spravedlivé transformace. Specifikovat formu podpory, dopad iniciativ, cílové skupiny a vyčleněné zdroje s ohledem na doporučení Rady ohledně zajištění spravedlivé transformace na klimatickou neutralitu⁽²²⁾. Zajistit soulad mezi harmonogramem postupného ukončení těžby ropy z břidlic uvedeným v plánu spravedlivé územní transformace a konečnou verzí aktualizovaného NKEP. V co největší možné míře zahrnout více prvků, které poskytnou odpovídající analytický základ pro přípravu budoucího sociálního klimatického plánu v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/955⁽²³⁾, včetně informací o tom, jak posoudit výzvy a sociální dopady systému obchodování s emisemi pro spalování paliv v budovách, silniční dopravě a dalších odvětvích na nejzranitelnější skupiny, a určit potenciální příjemce prostředků a příslušný rámec politiky. Vysvětlit, jak rámec politik stanovený v NKEP přispěje k vypracování sociálního klimatického plánu Estonska a jak bude zajištěna soudržnost mezi oběma plány.
20. Poskytnout jasný a podrobnější přehled o tom, jak konzultační proces umožnil účast všech příslušných orgánů, občanů a zúčastněných stran, včetně sociálních partnerů, na vypracování návrhu i konečné verze aktualizovaného plánu, včetně informací o načasování a délce trvání jednotlivých konzultací. Poskytnout shrnutí názorů vyjádřených různými aktéry a souhrn toho, jak jsou názory vyjádřené během konzultací v plánu promítnuty.
21. Pokračovat v posilování zapojení Estonska do regionální energetiky, zejména do plánu propojení baltského trhu s energií (skupina na vysoké úrovni BEMIP), s cílem posílit regionální spolupráci se sousedními zeměmi ve všech oblastech, na něž se NKEP vztahují.

⁽²²⁾ Doporučení Rady ze dne 16. června 2022 ohledně zajištění spravedlivé transformace na klimatickou neutralitu (Úř. věst. C 243, 27.6.2022, s. 35).

⁽²³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/955 ze dne 10. května 2023, kterým se zřizuje Sociální klimatický fond a mění nařízení (EU) 2021/1060 (Úř. věst. L 130, 16.5.2023, s. 1).

POKUD JDE O SOULAD VNITROSTÁTNÍCH OPATŘENÍ S CÍLEM KLIMATICKÉ NEUTRALITY A SE ZAJIŠTĚNÍM POKROKU V OBLASTI ADAPTACE PODLE NAŘÍZENÍ (EU) 2021/1119

1. Zintenzivnit úsilí o zmírňování změny klimatu dosažením hmatatelného pokroku při naplňování stávajících a plánovaných politik a zvážit další, naléhavá opatření s cílem sladit očekávané snížení a projekce emisí skleníkových plynů s cílem klimatické neutrality. Úsilí by se mělo zaměřit zejména na zvrácení posledního trendu v odvětví LULUCF.
2. Aktualizovat a zvýšit ambice a kvalitu vnitrostátní dlouhodobé strategie tím, že budou cíle Estonska v oblasti snižování emisí a zvýšení pohlcování v jednotlivých odvětvích podloženy důvěryhodnými politikami a opatřeními.
3. Vypracovat komplexní posouzení rizik a zranitelnosti. Aktualizovat vnitrostátní adaptační strategii tak, aby byla hlediska adaptace na změnu klimatu začleněna do klíčových zranitelných odvětví a aby byly odstraněny mezery a překážky adaptace. Zajistit, aby adaptační politiky byly systematicky a pravidelně monitorovány a vyhodnocovány a aby se výsledky promítly do následného revidovaného návrhu a provádění politik.
4. Zlepšit koordinaci mezi jednotlivými úrovněmi správy (celostátní/regionální/místní) s cílem sladit nástroje plánování a napomoci koordinovaným intervencím zaměřeným na „systémovou“ transformaci. Zavést mechanismy, které zajistí vypracování politik na nižší než celostátní úrovni a jejich pravidelný přezkum a aktualizaci.

V Bruselu dne 18. prosince 2023.

Za Komisi
Kadri SIMSON
členka Komise